Przewidywane skutki finansowe dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 2012 r. wynikające z ustawy o działalności leczniczej

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej weszła w życie 1 lipca 2011 r. Regulacje w niej zawarte umożliwiają przekształcenie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w spółki kapitałowe lub jednostki budżetowe. Decyzje w sprawie przekształcenia SP ZOZ podejmują jednostki samorządu terytorialnego, które je utworzyły.

Zgodnie z ustawą, nadal istnieje zasada, że SP ZOZ pokrywają we własnym zakresie ujemny wynik finansowy. W sytuacji, gdy SP ZOZ nie jest w stanie pokryć samodzielnie ujemnego wyniku finansowego, podmiot tworzący SP ZOZ może to uczynić ze środków własnych, w terminie 3 miesięcy od upływu terminu zatwierdzenia sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy, z którego wynika, że wynik finansowy po dodaniu kosztów amortyzacji ma wartość ujemną. Po raz pierwszy regulacje te będą mieć zastosowanie po zatwierdzeniu sprawozdania SP ZOZ za rok obrotowy 2012.

Jeśli wynik finansowy nie zostanie pokryty, jednostka samorządu terytorialnego jest zobowiązana w ciągu 12 miesięcy, od dnia w którym minie trzymiesięczny termin na pokrycie ujemnego wyniku finansowego, do podjęcia decyzji o zmianie formy organizacyjno-prawnej albo o likwidacji SP ZOZ. Likwidacja SP ZOZ skutkuje przejęciem jego zobowiązań i należności przez właściwą jednostkę samorządu terytorialnego. W przypadku komercjalizacji zadłużonego SP ZOZ, ustawa przewiduje możliwość umorzenia przejętych przez samorząd zobowiązań publicznoprawnych i pomoc w spłacie pozostałych zobowiązań.

Regionalna Izba Obrachunkowa jako organ nadzoru i kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, monitorując poziom ich zadłużenia, przeanalizowała pod tym kątem planowane działania jednostek samorządu, wynikające z wprowadzenia przez ustawę o działalności leczniczej nowych regulacji i ich ewentualny wpływ na poziom długu organów prowadzących SP ZOZ.

W 2011 roku w województwie opolskim funkcjonowały 34 samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których organem tworzącym było 16 jednostek samorządu terytorialnego z tego:

- 6 gmin – 6 SP ZOZ,
- miasto na prawach powiatu – 3 SP ZOZ,
- 8 powiatów – 12 SP ZOZ,
- województwo samorządowe - 13 SP ZOZ.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Opolu wysłała w dniu 22 maja br. do j.s.t. prowadzących SP ZOZ pismo z prośbą o wypełnienie ankiety dotyczącej przewidywanych skutków dla budżetu j.s.t. wynikających z realizacji zapisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. W ankiecie, między innymi, należało podać wynik finansowy SP ZOZ za 2011 r. ustalony w bilansie jednostki. W przypadku ujemnego wyniku finansowego należało określić sposób jego pokrycia oraz planowane zmiany formy organizacyjno-prawnej SP ZOZ-u. Na ankietę odpowiedziały wszystkie jednostki samorządu terytorialnego będące podmiotami tworzącymi SP ZOZ.

Szczegółowe dane z ankiet ujęto w załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

Informacje zbiorcze uzyskane z ankiet przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wynik dodatni		Wynik ujemny	
	zł	Ilość SP ZOZ	zł	Ilość SP ZOZ
Ogółem, w tym :	5 173 284,20	17	41 736 446,23	17
gminy	373 945,51	4	187 128,00	2
powiaty	180 702,76	3	26 337417,56	9
miasto na prawach powiatu	277 582,04	3		
województwo samorządowe	4 881 054,89	7	15 211 900,57	6

Z otrzymanych informacji wynika, że 17 SP ZOZ-ów (tj. 50% działających w województwie) zakończyło 2011 r. **ujemnym wynikiem** finansowym w łącznej kwocie 41 736 446,13 zł. Ujemny wynik dotyczy 2 SPZOZ-ów w gminach (Gogolin, Strzeleczki), 9 w powiatach (brzeskim, głubczyckim, kędzierzyńsko-kozielskim, nyskim, oleskim, strzeleckim i kluczborskim) i 6 w województwie samorządowym. Największy ujemny wynik finansowy za 2011 rok wystąpił w SP ZOZ-ie w powiecie kluczborskim – 13 745 089,19 zł i Wojewódzkim Centrum Medycznym w Opolu w województwie samorządowym – 13 040 151,56 zł. Najniższy wynik ujemny miała Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Oleśnie w powiecie oleskim – 8 235,39 zł.

Zarząd Powiatu Kluczborskiego w dniu 30 stycznia 2012 r. podjął uchwałę w sprawie przekształcenia SP ZOZ w Kluczborku w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, skutkiem czego było wpisanie nowego podmiotu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nazwą Zakład Usług Medycznych w Kluczborku Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Skutkiem przekształcenia SP ZOZ-u jest przejęcie przez Powiat Kluczborski zobowiązań w wysokości 13 849 987,50 zł, w tym z tytułu udzielonej pożyczki 2 749 622,96 zł i pozostałych zobowiązań w kwocie 11 100 364,54 zł. Przejęte zobowiązania stanowią 19,7% planowanych w 2012 r. wydatków Powiatu Kluczborskiego. Po przejęciu zobowiązań

wskaźnik zadłużenia powiatu, o którym mowa w art. 170 ustawy o finansach publicznych z 30.06.2005 r., na dzień 31 marca 2012 r. wyniósł 97,7% planowanych dochodów, a po złożonej w dniu 18 czerwca 2012 r. korekcie sprawozdania Rb-Z wskaźnik wynosi 72,7%.

Pozostałe SP ZOZ, w tym Wojewódzkie Centrum Medyczne w Opolu, które uzyskały w 2011 roku ujemny wynik finansowy w łącznej kwocie 25 985 330,65 zł, zamierzają, na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej, pokryć ujemny wynik finansowy we własnym zakresie.

Gmina Strzeleczki oraz Powiat Brzeski, pomimo że obowiązek pokrywania wyniku ujemnego SP ZOZ dotyczy roku obrachunkowego 2012, planują pokryć z budżetu w bieżącym roku część powstałego ujemnego wyniku finansowego, odpowiednio w kwotach 20 000 zł i 1 986 026 zł, co stanowi 39,2% i 70,2% ujemnego wyniku SP ZOZ. Wielkości jakie te dwie jednostki muszą zaplanować w wydatkach budżetu na 2012 r. stanowią 0,1% planowanych wydatków w gminie Strzeleczki i 2,4% planowanych wydatków w Powiecie Brzeskim.

Wynik dodatni w łącznej wysokości 5 713 284,20 zł uzyskało 17 SP ZOZ, dla których podmiotem tworzącym jest 6 jednostek samorządu terytorialnego (gminy: Kietrz, Łubniany, Niemodlin, Walce, miasto Opole, powiat prudnicki). Tak więc dobrą kondycję finansową miało 67% SP ZOZ w gminach, 25% w powiatach, wszystkie w mieście na prawach powiatu i 54% w województwie samorządowym. Najwyższy wynik dodatni na koniec 2011 roku osiągnął Szpital Wojewódzki w Opolu - 2 737 813,87 zł, a najmniejszy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Walcach 6 311,89 zł.

Jednostki samorządu terytorialnego zadeklarowały **utrzymanie dotychczasowej formy** organizacyjnej **26 SP ZOZ**. Żaden SP ZOZ nie będzie przekształcony w jednostkę budżetową.

Na podstawie ustawy o działalności leczniczej planowane jest **przekształcenie 6 SP ZOZ** w spółki kapitałowe. Dotyczy to SP ZOZ w: Gogolinie, Powiecie Głubczyckim i Powiecie Nyskim (SP ZOZ w Głuchołazach) oraz 3 szpitali województwa samorządowego (Opolskie Centrum Rehabilitacji w Korfantowie, Samodzielny Publiczny Zespół Szpitali Pulmonologiczno-Reumatologicznych z siedzibą w Kup, Centrum Terapii Nerwic Moszna – Zamek) oraz dokonano przekształcenia SP ZOZ w spółkę kapitałową w Powiecie Kluczborskim.

Rada Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na podstawie art. 66 ustawy o działalności leczniczej podjęła w 27 marca 2012 r. uchwałę o połączeniu dwóch SP ZOZ. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej - jako przejmujący SP ZOZ Zakład Zdrowia Publicznego

i Medycyny Profilaktycznej, odpowiada za zobowiązania przejmowanego - **likwidowanego** Zakładu. Ta zmiana organizacyjna nie ma żadnego wpływu na budżet Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego.

W SP ZOZ, gdzie wystąpił ujemny wynik finansowy zostanie on pokryty ze środków własnych tych jednostek, za wyjątkiem Brzeskiego Centrum Medycznego i SP ZOZ w Strzeleczkach, gdzie częściowo ujemny wynik finansowy planują pokryć jednostki prowadzące - odpowiednio w kwotach: 1 986 026 zł i 20 000 zł, co nie powinno mieć istotnego wpływu na kondycję budżetów tych jednostek.

Jak wynika z analizy, na dzień sporządzania ankiet, oprócz Powiatu Kluczborskiego, żadna z jednostek samorządu terytorialnego prowadzących SP ZOZ nie planuje obciążenia budżetu w roku 2012 zobowiązaniami związanymi z przekształceniami SP ZOZ, o których mowa w ustawie o działalności leczniczej.

Jednostki samorządu terytorialnego, które podejmować będą decyzje odnośnie dalszych losów samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, ze względu na ich skutki dla budżetów, muszą je dokładnie przeanalizować. Należy wziąć pod uwagę indywidualną sytuację finansową każdej jednostki, w aspekcie regulacji zawartych w art. 242 ustawy o finansach publicznych, z którego wynika, że jednostka samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetowa z lat ubiegłych i wolne środki. Przejęcie przez jednostki samorządu terytorialnego zobowiązań SP ZOZ będzie ujęte w wydatkach bieżących budżetu, co wpłynie na relacje, o których mowa w cytowanej normie prawnej. Szczególnie powiaty mogą mieć problemy ze spełnieniem tych regulacji, z uwagi na ograniczone możliwości generowania dochodów bieżących.

Opracowano
w Wydziale Informacji Analiz i Szkoleń

Opole, 4 lipca 2012 r.